

Conferentie Toekomstbestendige Lokale Teams

Wat is er nodig om de huidige lokale teams te transformeren naar de gewenste situatie, zoals beschreven in de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming? Tijdens de conferentie reflecteren we hierop. Samen ontrafelen we de vraagstukken, onderzoeken we wat de onderliggende oorzaken zijn, én wat er nodig is om te komen tot toekomstbestendige lokale teams. De inspectie wil hiermee vanuit haar toezichthoudende rol bijdragen aan de transitie naar een stevig fundament.

31
oktober
2023

Programma **Dagvoorzitter Ian Leistikow, Hoogleraar aan de Erasmus Universiteit en adviseur bij de IGJ**

09.00-09.30	Inloop
09.30-09.45	Welkomstwoord door Angela van der Putten, <i>Hoofdinspecteur Jeugd en Maatschappelijke zorg bij IGJ</i>
09.45-10.15	In gesprek met Sharon Stellaard, gepromoveerd aan de VU Amsterdam, auteur van Boemerangbeleid: Over aanhoudende tragiek in passend onderwijs- en jeugdzorgbeleid
10.15-11.00	Panelgesprek. In gesprek aan de hand van de vraagstukken die het IGJ-toezicht heeft opgeleverd en stellingen delen met het publiek. Met: David Lamas - <i>Programmadirecteur Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming</i> Marenne van Kempen - <i>Transformatieleider Regionale Veiligheidsteams - Amsterdam Amstelland</i> Margrite Kalverboer - <i>Kinderombudsman</i> Annemarije van Overschot - <i>Directeur bestuurder jeugdteams Leidse regio</i> Claudia Heikoop - <i>Manager Jeugd, IGJ</i>
11.00-11.20	Pauze
11.20-12.35	Deelsessies ronde 1
12.35-13.35	Lunchpauze
13.35-14.50	Deelsessies ronde 2
14.50-15.10	Pauze
15.10-15.55	Panelgesprek met wethouders. In gesprek over de opbrengst van de dag en met inbreng van het publiek. Met: Tom de Kleer - <i>Wethouder Gemeente Nieuwkoop</i> Michiel van Willigen - <i>Wethouder gemeente Zwolle</i> Renate Richters - <i>Voormalig wethouder gemeente Eindhoven</i> Angela van der Putten - <i>Hoofdinspecteur Jeugd en Maatschappelijke zorg bij IGJ</i>
15.55-16.10	Plenaire afsluiting
16.10-17.00	Borrel

Overzicht deelsessies

U kunt zich van tevoren oriënteren op de deelsessies. Bij aankomst op de conferentie kiest u twee deelsessies uit. Er is per deelsessie een beperkte capaciteit dus vol is vol.

Zaal	11.20 - 12.35	Deelsessies ronde 1
1	B1	De Netwerkintake: een gezamenlijke taal om samen te begrijpen en beslissen Karin Hagoort - <i>Teamleider innovatieteam, UMC Utrecht</i> Floortje Scheepers - <i>Hoogleraar en Medisch afdelingshoofd psychiatrie, UMC</i>
2	B2	De kunst van het integraal werken Perry Derks - <i>Projectleider en senior inspecteur, Toezicht Sociaal Domein, IGJ</i> Willie van Eijs - <i>Kwartiermaker Sociaal Domein, Siem – Hart van Brabant</i> Neeltje Roggeband - <i>Teamleider Gebiedsteams, Siem – GGZ Breeburg</i>
3	A3	De rol van opdrachtgever en opdrachtnemer van stevige wijkteams Marleen Beumer - <i>Projectleider Stevige Lokale Teams, VNG</i> Jikke Menting - <i>Projectleider Stevige Lokale Teams, VNG</i> Renske Emmelkamp - <i>Ontwikkelaar Stevige Lokale Teams, VNG</i> Andrew Britt - <i>Senior Onderzoeken Sociaal Domein, Verwey Jonker Instituut</i>
4	B4	Uit de hulpverleningsstand Geth Kuin - <i>Directeur innovatie en ontwikkeling, WIJ Groningen</i>
5	Plenaire zaal	De Vloer Op – De praktijk van het Toekomstscenario op het podium Marieke Wijdeven, Kitty van Julsingha en Marieke Lamers - <i>Programmateam Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming</i>
6	A4	De Gedeelde Verklarende Analyse als Haarlemmer olie Peter Dijkshoorn - <i>Kinder- en Jeugdpsychiater en ambassadeur voor OZJ, VNG, VWS</i>
7	A5	Hoe kunnen lokale teams de rechtsbescherming van gezinnen optimaal waarborgen? Mariëlle Bruning - <i>Hoogleraar jeugdrecht, Universiteit Leiden</i> Renske de Boer - <i>Programmableider en docent-onderzoeker Master Jeugdzorg, Universiteit Leiden</i>
8	B6	Richtinggevend kader voor gemeenten Lilian de Graauw - <i>Senior beleidsadviseur jeugd, VNG</i> Elise Luijckx - <i>Senior beleidsadviseur sociaal domein, VNG</i>
9	A6	Lokale teams als fundament voor het jeugdstelsel Hèlen Heskes - <i>Programmamanager en Coördinerend specialistisch inspecteur Jeugd, IGJ</i> , Jomi Latuheru - <i>Senior inspecteur jeugd, IGJ</i>

12.35 - 13.35 LUNCHPAUZE

	13.35 - 14.50	Deelsessies ronde 2
10	B1	Samenwerking van domeinen in de voordeur Ineke van Gameren - <i>Medewerker Sociaal Team De Kleine Schans, Woudenberg</i> Sanne van de Wetering - <i>Sociaal Team De Kleine Schans, Woudenberg</i>
11	A5	Bestuurlijk balanceren Marlies Kennis - <i>Directeur bestuurder bij Buurtteam jeugd en gezin Nijmegen (Oidos)</i> Anita Kraak - <i>Arts maatschappij en gezondheid, Nji</i>
12	A3	De rol van opdrachtgever en opdrachtnemer van stevige wijkteams Marleen Beumer - <i>Projectleider Stevige Lokale Teams, VNG</i> Jikke Menting - <i>Projectleider Stevige Lokale Teams, VNG</i> Renske Emmelkamp - <i>Ontwikkelaar Stevige Lokale Teams, VNG</i> Andrew Britt - <i>Senior Onderzoeken Sociaal Domein, Verwey Jonker Instituut</i>
13	B2	Anders Zorgen Jacques van de Ven - <i>Manager kwaliteit en ontwikkeling, Stichting Jeugdteams Zuid-Holland Zuid</i> Miranda Ordeman - <i>Voorzitter, RET Zuid-Holland</i>
14	Plenaire zaal	De Vloer Op – De praktijk van het Toekomstscenario op het podium Marieke Wijdeven, Kitty van Julsingha en Marieke Lamers - <i>Programmateam Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming</i>
15	A4	De Gedeelde Verklarende Analyse als Haarlemmer olie Peter Dijkshoorn - <i>Kinder- en Jeugdpsychiater en ambassadeur voor OZJ, VNG, VWS</i>
16	B4	Opdracht van lokale teams t.a.v. (on)veiligheid Pieter van den Born - <i>Directeur bestuurder bij Stichting Jeugdteam Zaanstad</i>
17	B6	Hervormingsagenda: je kan beter de kok zijn dan de kalkoen Erwin Lots - <i>Directeur Centrum voor Jeugd en Gezin, Capelle aan den IJssel</i>
18	A6	Lokale teams als fundament voor het jeugdstelsel Hèlen Heskes - <i>Programmamanager en Coördinerend specialistisch inspecteur Jeugd, IGJ</i> , Jomi Latuheru - <i>Senior inspecteur jeugd, IGJ</i>

Deelsessie 1 - De Netwerkintake: een gezamenlijke taal om samen te begrijpen en beslissen

Centrale vraag

Hoe draagt de netwerkintake als integrale analyse bij om samen de situatie te begrijpen en vervolgens samen te beslissen over de benodigde zorg en ondersteuning en hoe creëer je zo een gezamenlijke taal voor domeinoverstijgende samenwerking?

Beschrijving

In deze deelsessie introduceren we de netwerkintake als werkwijze om van het begin af aan breed te kijken naar de situatie in dialoog met het gezin. De nadruk ligt op het samen begrijpen van de situatie en op de kracht om deze samen te visualiseren. Zo toets je steeds of je elkaar goed begrijpt. Door breed te kijken, ook naar aanwezige krachtbronnen en breder dan de oorspronkelijke hulpvraag komen nieuwe, gezamenlijke oplossingsrichtingen in beeld die binnen het gezin, door naasten, kennissen of zo nodig door professionele hulpverleners kunnen worden opgepakt.

In de sessie hebben we het over wat een dergelijke werkwijze vraagt aan lef en vakmanschap van de professional. Tegelijkertijd gaan we in op welke randvoorwaarden deze werkwijze vraagt in een organisatie en wat de ervaringen uit de praktijk zijn rond implementatie. Ten derde bespreken we hoe je de netwerkintake in een wijk als gezamenlijke taal kunt gebruiken om de samenwerking tussen professionals over de domeinen heen te versterken.

Wie

Karin Hagoort - *Teamleider innovatieteam, UMC Utrecht*
Floortje Scheepers - *Hoogleraar en Medisch afdelingshoofd psychiatrie, UMC Utrecht*

Deelsessie 2 - De kunst van het integraal werken

Centrale vraag

Waarom is een integraal plan in de praktijk zo lastig te realiseren? En wat maakt dat het op bepaalde plekken wel goed lukt?

Beschrijving

Een integraal plan helpt om goede hulp te kunnen bieden die op elkaar is afgestemd. Dit kwam onder andere naar voren in een onderzoek dat Toezicht Sociaal Domein deed naar lokale teams nadat zij aan de slag gingen met een melding van Veilig Thuis. Het onderzoek laat zien dat de veiligheidsrisico's vaak uit beeld raken na overdracht van het gezin door Veilig thuis aan het lokale netwerk. In deze deelsessie bespreken we de hoofdpunten uit het onderzoek maar ook goede voorbeelden uit de praktijk waar het lukte om met betrokken partijen een integraal plan te maken.

Wie

Perry Derks - *Projectleider en senior inspecteur, Toezicht Sociaal Domein, IGJ*
Willie van Eijs - *Kwartiermaker Sociaal Domein, Siem – Hart van Brabant*
Neeltje Roggeband - *Teamleider Gebiedsteams, Siem – GGZ Breeburg*

Deelsessie 3&1 2 - De rol van opdrachtgever en opdrachtnemer van stevige wijkteams

Centrale vraag

Wat is de kennis en ervaring tot nu toe over wat werkt voor wijkteams en hoe kan deze kennis benut worden in de eigen lokale praktijk?

Beschrijving

Deze deelsessie gaat in op wat een opdrachtgever en een opdrachtnemer van een lokaal team kan doen, ontwikkelen, faciliteren om het lokale team goed voor te bereiden op de toekomstige taken en rollen, gezien de Hervormingsagenda en het Toekomstscenario.

Wie

Marleen Beumer - *Projectleider Stevige Lokale Teams, VNG*
Jikke Menting - *Projectleider Stevige Lokale Teams, VNG*
Renske Emmelkamp - *Ontwikkelaar Stevige Lokale Teams, VNG*
Andrew Britt - *Senior Onderzoeker Sociaal Domein, Verwey Jonker Instituut*

Deelsessie 4 - Uit de hulpverleningsstand

Centrale vraag

Hoe kan een systeemverandering bijdragen aan het uit de hulpverleningsstand komen van wijkteamprofessionals?

Beschrijving

WIJ Groningen heeft een brede opdracht, voor inwoners van -9 maanden tot 100+. De gemeente Groningen is de lichtere jeugdhulp anders gaan organiseren. Een kwart van de jeugdhulp die voorheen werd geïndiceerd, is nu een algemene voorziening, die geboden wordt door de lokale teams van WIJ Groningen. Inwoners worden hiervoor niet meer doorverwezen naar jeugdhulpaanbieders, WIJ Groningen biedt op maat de hulp. WIJ Groningen vertelt in deze workshop onder andere hoe dit bijdraagt om 'uit de hulpverleningsstand' te komen. Wat voor medewerkers daarvoor nodig zijn en wat nodig is om deze medewerkers goed te faciliteren. En hoe professionals afleren om vanuit 'producten' te denken.

Wie

Geth Kuin - *Directeur innovatie en ontwikkeling, WIJ Groningen*

Deelsessie 5&14 - De Vloer Op – De praktijk van het Toekomstscenario op het podium

Centrale vraag

Welke houding en gedrag past bij de andere manier van denken en werken volgens het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming?

Beschrijving

Het toekomstscenario vergt een fundamenteel andere manier van denken en werken in het ondersteunen van ouders en kinderen bij het herstellen/behouden van de veiligheid in hun gezinnen. Daarvoor is er een verandering in houding en gedrag van professionals, managers, beleidsmakers en bestuurders nodig. Ter ondersteuning vraagt dit een lerend stelsel waarin de professional fouten mag maken, telkens uitgenodigd wordt te leren en te reflecteren en in staat gesteld wordt om samen met het gezin en collega's maatwerk te bieden. In deze deelsessie wordt de praktijk naar het podium gebracht; acteurs spelen levensechte situaties na à la 'De Vloer Op'. Samen met het publiek reflecteren we op de scènes. Wat gaat er goed? Wat kan er anders? Praat, leer en reflecteer met ons mee!

Wie

Marieke Wijdeven, Kitty van Julsingha en Marieke Lamers - *Programmateam Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming*

Deelsessie 6&15 - De Gedeelde Verklarende Analyse als Haarlemmer olie

Centrale vraag

Wat is de Verklarende Analyse? Wat moet je ervoor kunnen om dit goed te doen? Moet elk kind, of gezin in het wijkteam een Verklarende Analyse krijgen? Wie kan het doen? En wat betekent dit voor een gemeente, bij de inrichting en facilitering van het lokale team?

Beschrijving

De Hervormingsagenda streeft een hoog doel na. We willen de jeugdhulp steeds beter op orde hebben. Niet te veel en te snel. Niet te laat en te weinig. En in één keer goed. De Verklarende analyse wordt op steeds meer plaatsen genoemd als voorwaarde voor goede zorg. In deze deelsessie bespreken we hoe een Verklarende Analyse hieraan een goede, maar realistische bijdrage kan leveren. U krijgt mee wat realistische verwachtingen zijn van goed gebruik van de Verklarende Analyse. Wat is nodig om middels scholing geleidelijk een groot doel te bereiken?

Wie

Peter Dijkshoorn - *Kinder- en Jeugdpsychiater en ambassadeur voor OZJ, VNG, VWS*

Deelsessie 7 - Hoe kunnen lokale teams de rechtsbescherming van gezinnen optimaal waarborgen?

Centrale vraag

Hoe kan een systeemverandering bijdragen aan het uit de hulpverleningsstand komen van wijkteamprofessionals?

Beschrijving

Wat is rechtsbescherming en welke waarborgen voor burgers die met lokale teams te maken krijgen, horen daarbij? Tijdens deze deelsessie wordt in kaart gebracht wat rechtsbescherming voor burgers bij lokale teams inhoudt, wat dit betekent voor (de werkwijze van) lokale teams, welke dilemma's daarbij in de praktijk worden ervaren en wat nodig is om de rechtsbescherming optimaal te realiseren.

Wie

Mariëlle Bruning - *Hoogleraar jeugdrecht, Universiteit Leiden*

Renske de Boer - *Programmaleider en docent-onderzoeker Master Jeugdzorg, Universiteit Leiden*

Deelsessie 8 - Richtinggevend kader voor gemeenten

Centrale vraag

Wat zijn de uitgangspunten van het richtinggevend kader voor gemeenten in hun opdrachtgevende rol aan lokale teams?

Beschrijving

In de Hervormingsagenda is afgesproken dat de VNG met haar leden een richtinggevend kader op zal stellen over de opdracht aan het lokale team. Dit proces zal dit najaar worden vormgegeven. In deze deelsessie zullen noties, die op dat moment in het concept van dit kader staan, besproken en getoetst worden met deelnemers.

Wie

Lilian de Graauw - *Senior beleidsadviseur jeugd, VNG*

Elise Luijckx - *Senior beleidsadviseur sociaal domein, VNG*

Deelsessie 9&10 - Lokale teams als fundament voor het jeugdstelsel

Centrale vraag

Wat gaat goed, wat kan beter. En welke weg hebben de lokale teams nog af te leggen om klaar te zijn voor hun rol zoals vormgegeven in het Toekomstscenario en de Hervormingsagenda?

Beschrijving

De IGJ heeft het afgelopen jaar toezicht uitgevoerd op de lokale teams in 16 gemeenten. De resultaten van deze toezichten zijn gepresenteerd in een overkoepelend rapport, vergezeld door een hoofdboodschap aan de stelselverantwoordelijken. Wilt u meer weten over dit toezicht en de visie van de IGJ op de toekomstige rol van de lokale teams dan kunt u meer hierover horen in deze deelsessie.

Wie

Hèlen Heskes - *Programmamanager en Coördinerend specialistisch inspecteur Jeugd, IGJ*

Jomi Latuheru - *Senior inspecteur jeugd, IGJ*

Deelsessie 10 - Samenwerking van domeinen in de voordeur

Centrale vraag

Hoe kan je bij het eerste overleg over een aanmelding basisinfrastructuur, sociaal team en aanvullende zorg integreren? Zodat je doet wat nodig is voor de inwoner?

Beschrijving

Tijdens deze deelsessie wordt geïdentificeerd wat nodig is om over diverse domeinen integraal te kunnen werken. Je krijgt zicht op mogelijkheden om bij start van een hulpvraag informeel netwerk, basisinfrastructuur en hulpaanbod af te wegen en tot integraal aanbod te maken. Zodat hulp aan de inwoner zoveel mogelijk in de naaste omgeving en met hulp van informeel netwerk plaats vindt.

Wie

Ineke van Gameren - *Medewerker Sociaal Team De Kleine Schans, Woudenberg*
Sanne van de Wetering - *Sociaal Team De Kleine Schans, Woudenberg*

Deelsessie 11 - Bestuurlijk balanceren

Centrale vraag

Wat vraagt vakbekwaam besturen van bestuurders in wijkteams en gemeenten om de maatschappelijke ambitie van toekomstbestendige lokale teams te realiseren?

Beschrijving

Deze deelsessie gaat in op de vakbekwaamheid van bestuurders van gemeenten (opdrachtgever) en wijkteams (opdrachtnemer). De weerbarstige praktijk vraagt dat zij moeten balanceren tussen onder andere: risico's verdragen en voorkomen; het volbrengen van de eigen opdracht en het optimaal bijdragen aan de maatschappelijke opgave; ontwikkelen en verantwoorden; kwaliteit bewaken.

In de deelsessie staan we stil bij de verschillende rollen, zoals de rol van leider in de eigen organisatie, netwerkleaderschap, en de spanningen daartussen. We onderzoeken hoe op die spanningsvelden te balanceren om bij te dragen aan transformatie in plaats van stagnatie.

Wie

Marlies Kennis - *Directeur bestuurder bij Buurteam jeugd en gezin Nijmegen (Oidos)*
Anita Kraak - *Arts maatschappij en gezondheid, NJI*

Deelsessie 13 - Anders Zorgen

Centrale vraag

Hoe werkt het wijkteam van de toekomst, zijn we voor alle inwoners voldoende van betekenis en werken we met de beschikbare maatschappelijke budgetten?

Beschrijving

Wat is effectieve ondersteuning, hoe normaliseren we, versterken we de samenleving en werken we met de beschikbare (financiële) middelen? De oplossing is niet maakbaar en er is niet één waarheid. We wisselen visies en ideeën uit over hoe we krachtige en werkzame wijkteams bouwen gericht op de toekomst. We voeren met de deelnemers de dialoog over hoe het wijkteam van de toekomst er uitziet en wat effectieve ondersteuning is, voor alle inwoners die dit nodig hebben.

Wie

Jacques van de Ven - *Manager kwaliteit en ontwikkeling, Stichting Jeugdteams Zuid-Holland Zuid*
Miranda Ordelman - *Voorzitter, RET Zuid-Holland*

Deelsessie 16 - Opdracht van lokale teams ten aanzien van (on)veiligheid

Centrale vraag

In deze deelsessie bespreekt Pieter van den Born samen met u in samenhang de acht onderdelen van de opdracht rondom het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming.

Beschrijving

Het toekomstscenario Kind - en gezinsbescherming wil samenhangende hulp en steun organiseren voor het hele gezin wanneer sprake is van onveiligheid. Lokale teams krijgen een belangrijke rol in deze ambitie. Leden van de Associatie Wijkteams hebben, met ondersteuning van het NJI, in de afgelopen maanden hiertoe een opdracht geformuleerd die de wijkteams helpt om hier naar toe te groeien. Deze opdracht gaat verder dan het Toekomstscenario. Waar dat scenario zich specifiek richt op bestaande, ernstige veiligheidsproblematiek, hebben lokale teams vooral ook een opdracht op het versterken van het dagelijks leven en het voorkomen van problematiek en op samenhangende hulp, gericht ook op onderliggende factoren. Ook betreft de opdracht belangrijke partners van de wijkteams, een veilige leefomgeving creëer je immers samen.

Wie

Pieter van den Born - *Directeur bestuurder bij Stichting Jeugdteam Zaanstad*

Deelsessie 17 - Hervormingsagenda: je kan beter de kok zijn dan de kalkoen

Centrale vraag

Hoe actief zijn we al bezig met de ideeën uit de hervormingsagenda?

Het is immers hoe eerder je ermee begint, des te meer tijd je hebt om te leren. Het is veel meer dan “uitrollen”.

Beschrijving

Hoe voorkom je dat je straks achter allerlei opgelegde veranderingen vanuit Toekomstscenario en Hervormingsagenda aan moet lopen?

Ofwel: hoe zorg je ervoor dat je zelf de regie houdt. Krijg inzicht in hoe de deelnemers nu bezig zijn met de ideeën vanuit de hervormingsagenda en ervaar de voordelen van samen leren. We gaan aan de slag met voorbeelden en diepen die verder uit.

Wie

Erwin Lots - *Directeur Centrum voor Jeugd en Gezin, Capelle aan den IJssel*